

Reseberättelser från Bilbao 2017

Från vänster: Sofia och Sergio – våra värdar från Bizkaia regionen, Tobias Nässén, Katarina Fredrika, Jan-Eric Jansson, Gunilla Grudevall Steen, Dag Björklund, Lena Dahlstedt, Anders Börjesson, Mats Gredau, Jenny Asmundsson, Khashayar Farmanbar, Gunilla Glantz, Klara Palmberg Broryd, Helena Westerling, Sidney Holm, Hans Peters och två representanter från Bilbao metro

Bilbao – studieresa 2017

Bilbao

Kommun: 350.000
Region: 910.000
Baskien: 2,2 milj
Arbetslöshet: 8-10%
T-bana: 1991
Snabbtåg: 2019
1/3 har eftergymnasial utbildning
3 universitet (36.000 stud)
85% bra att bo i Bilbao

/Anders Börjesson

Bilbao – studieresa 2017

Bilbao

3 prioriteringar:

- Ekonomisk aktivitet som skapar jobb
- Solidarisk finansierad social utveckling
- Samordning av viktiga investeringar i city

Tydlig och innovativt management där mätning med indikatorer hela tiden återkopplar mot mål.

Bilbao – studieresa 2017

Bilbao

Kolet ligger kvar. Järnverken nedlagda.
Hamnen flyttad.

8 miljarder för att ta tillbaks och
omvandla förorenad industrimark
till platser för bostäder, kontor,
parker, etc.

Zorrotzaurre (en ”ny” ö):
74% bostäder / 26% business
Samtidigt säkras risk för nya översvämningar.

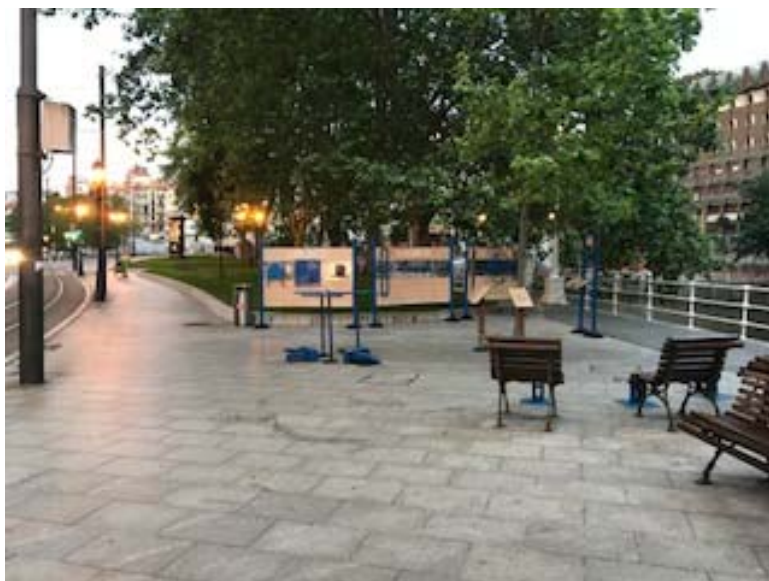

Bilbao – studieresa 2017

Bilbao

Många platser, ofta väldigt små, i stadsrummet.
Lekplatser och/eller utegym (för äldre) i parker och
platser. Parker ofta hårdgjorda med ymnig plantering
och träd för svalka på sommaren.

Torg och parker används (tidiga bilder)!

Bilbao – studieresa 2017

Bilbao

Arbetslösheten i Bilbao klart under den samlade nivån i Spanien. Landet lider fortfarande av nedgången ”nov08”. Även så i Bilbao, men klart bättre återhämtning här. Trolig orsak är att de nya teknik- och servicebranscherna tagit ordentligt i regionen. Detta samtidigt som delar av den gamla tunga industrin klarat av att omvandla för att möta ny och tuffare konkurrens från omvärlden. I detta läge är kvalitet på universiteten mycket viktigt. Bilbao behöver öka andelen befolkningen med eftergymnasial utbildning.

Bilbao – studieresa 2017

Bilbao

Staden måste fortsätta att utvecklas attraktionsmässigt så att kompetensen stannar kvar (och föder barn). Skulle tro att regionen också behöver nyinflyttad kompetens för att utvecklas.

Traditionell baskisk protektionism håller inte längre.

Gula flaggor på balkongerna indikerar att samhället är mottagligt för ökad blandning av människor.

Stort och öppet kulturutbud, idrott, parker och torg, nya bostäder i attraktiva lägen, Spaniens bästa grundskola, flera universitet och ett näringsliv som verkar vara på topp inom såväl traditionell industri som inom service och kunskapsteknologi kan vara viktiga faktorer för att locka kompetens från omvärlden såväl som att få den befintliga att stanna kvar.

Bilbao – studieresa 2017

Bilbao

Egentligen handlar det om enbart sak:

Bilder tagna i Fi-Jae Lee's, koreansk konstnär, ateljé

Vilken vacker stad! Helheten är ganska hänförande. Variation med nytt-gammalt, högt-lågt, tät stad-parker-torg, färger, offentlig konst. Staden gav dessutom en ren och trygg känsla.

Målmedvetet och långsiktigt arbete ger resultat. Bilbao har gjort en fantastisk resa med att lyfta sig från nedgången smutsig industristad till en modern stad. Resan har säkert inte varit enkel, men de har likväl lyckats med omvandlingen. Tunnelbana, ringled för bilar, sanering och omvandling av områdena längs floden och flytt av hamnen – det har krävt stora investeringar och uthållighet. Jag lämnade Bilbao med en ännu starkare övertygelse om vikten av att hålla fokus.

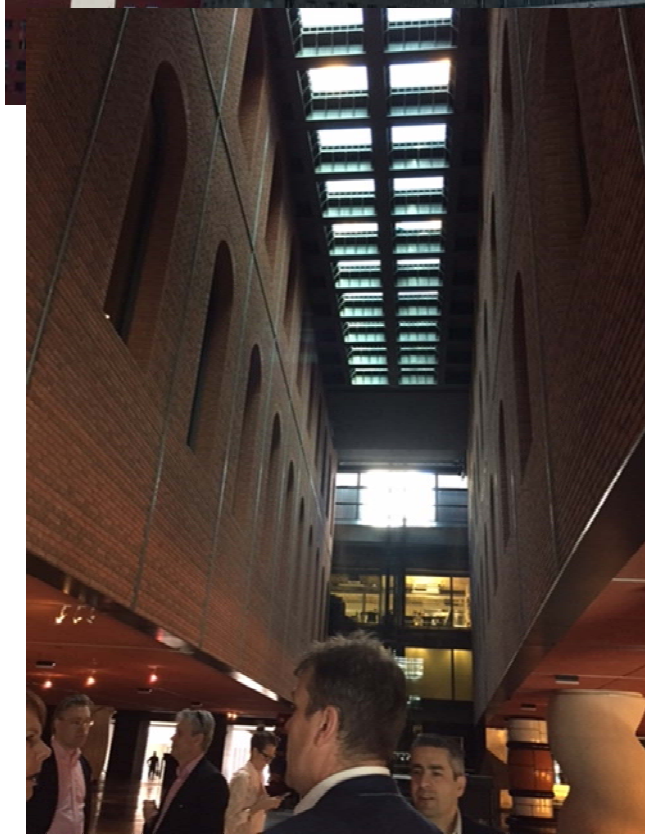
Den offentliga beslutsstrukturen med många nivåer som delvis bestämmer om samma saker gav ett otydligt intryck av vem som egentligen är ansvarig för olika saker. Känns som en lite väl tung byråkrati. Samtidigt kanske det behövs i ett område som Baskien, som slits mellan en egen identitet och en spansk tillhörighet.

Några kommentarer om bilderna:

- 4657. Nedgång till tunnelbanan. Alla nedgångar och även stationerna såg likadana ut. Kan vara svårt att orientera sig, vilken station är man egentligen på?
- 4644 och 4689. Variation i fasader.
- 4690. Snygga höga hus finns också i Bilbao.
- 4700. Inifrån kulturcentrat Azkuna Zentroa. På taket fanns en stor simhall och bassängen hade glasat golv, så att man kunde se in i bassängen nedifrån entrén i kulturhuset. Vore lite häftigt med en fontän eller vattenspegel på vår kommande överdäckning, där man kan se ned på vägen eller bussterminalen under.
- Fullsize. Nybyggt hus i klassisk stil. Går att göra i Bilbao utan att betraktas som pastisch, borde gå att göra i Nacka också.

/Mats Gerdau

Bilbao maj 2017

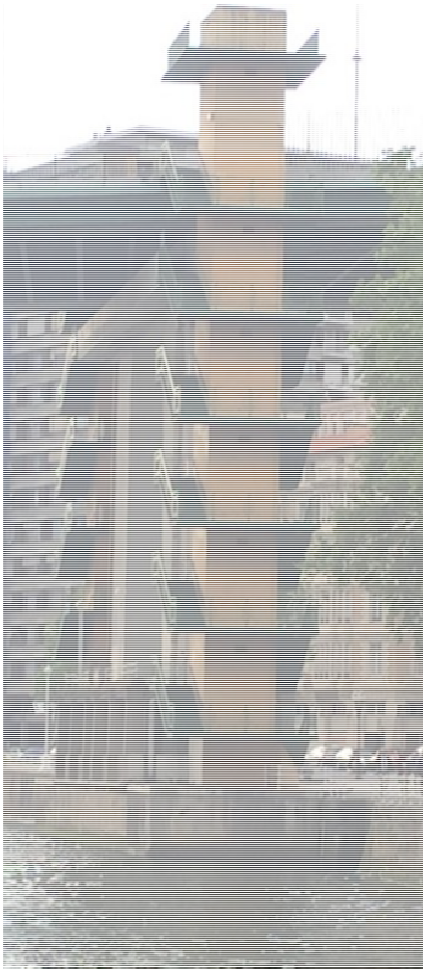
Att röra sig i den kuperade staden...

”TRAPPAN”

Dag Björklund

Att röra sig i den
kuperade staden....
Kan vi bli världsbäst??

Trappor är
inte bara
trappor.....

Ibland
behövs
hjälp att
komma upp
eller ner...

Vackert men
Inte alltid
funktionellt?

Trappor är omhändertagna,
eller inte...

Trappor
signalerar
status....

Basfunktion,
steghöjd och
stegdjup,
avgör ändå
om vi blir bäst.

Bilbao reflektioner Lena Dalhstedt

- Enastående arkitektur
- Konst och kultur i stadsutvecklingen
- Balkonger, burspråk, terrasser
- Grönt, grönt o grönt
- Människor och ledarskap
- En stark vision och tydliga mål
- Konsensus och samspel - privat o offentligt

Snygg park framför "kopia" av hörhuset, rening av floden, vilken satsning!
Snygg trappa ner till intimt torg som politiken gillade mycket, kan torget
framför elverkshuset och den trappan bli ngt liknande? /Gunilla Glantz

- Exempel på äldre arkitektur i härliga varma färger med de typiska utanpåliggande träburspråken.
- Under de häftiga glasskyskraporna med lägre tillbyggnader i grön umbra. Bron är en av många som innebär att floden inte längre är en barriär.
- Jag fastnade för detta hus som har tre vindsvåningar med takkupor. Så vackert! /Cathrin Bergensträhle

